

Ngọc Hạnh

Tôi đã thành người vô sản chuyên chính sau tháng Tư, năm 1975. Ruộng vườn, nhà cửa ông bà để lại, tôi không còn làm chủ nữa. Nhờ đại gia đình, bạn tốt, và các học sinh thân yêu giúp tôi thêm nghị lực, vượt qua bao khó khăn. Những gì tôi đã trải qua vẫn không sánh bằng những nhọc nhằn, lo âu, sợ hãi mà các gia đình có thân nhân đi cải tạo phải hứng chịu.

Đến xứ Mỹ với hai bàn tay trắng, tôi phải làm lại cuộc đời từ đầu nhưng cũng còn may mắn hơn nhiều đồng bào miền Bắc đã di cư đến 2 lần.

Tôi rất cảm phục các bà vợ tù cải tạo và cầu mong họ sẽ quên đi quá khứ nhọc nhằn đầy lo âu, sợ hãi, được sống bình an, hưởng vẻ tương lai tươi sáng hơn. Tôi ao ước nước Việt Nam được an lạc, thái bình, dân chúng ấm no, thương yêu đùm bọc nhau như truyền thống dân tộc Việt từ ngàn xưa...

Vợ Tú Cải Tạo

Năm nay vùng thủ đô Hoa Kỳ ít tuyết hơn mọi năm. Đã tháng giêng nhưng chỉ có 2 trận tuyết nhỏ. Trời trong, mây xanh, nắng vàng phủ lên vạn vật dù vẫn lạnh tái tê. Cũng có đôi ngày “mây xám phủ ngang lưng trời” nhưng phần lớn là nắng rực rỡ. Trái với Luân Đôn, Anh quốc, mùa đông nhiều sương mù, bầu trời xám xịt, u ám.

Một hôm các chị bạn thấy trời đẹp rủ tôi đi mua hàng giảm giá. Sau ngày Thanksgiving các thương xá đều có hàng hóa bán giảm giá, có khi hơn 50%. Chị bạn còn tí tê là có tiệm buôn lớn trong thương xá đóng cửa nên có nhiều hàng đẹp bán giá hạ. Thật ra tôi chỉ muốn xem các tiệm buôn và thương xá trang hoàng cho ngày lễ lớn xinh đẹp ra sao mà thôi.

Khoảng 10 giờ sáng, các chị em đến nơi đã thấy bãi đậu đầy xe, có nhân viên an ninh đứng chỉ đường. Khu nào đầy họ không cho xe vào nữa. Chờ khoảng 10 phút sau, có xe lui ra về, chúng tôi vào thế chỗ tức thì. Năm nào cũng vậy, khi tiệm buôn bán giảm giá các hàng hóa, nhất là hàng điện tử, computer, TV, điện thoại di động,... là bãi đậu xe đầy kín, nhất là ngày thứ Sáu, sau ngày lễ Tạ Ôn (Black Friday).

Tuy trời lạnh lẽo, khách vẫn đến sắp hàng ngoài cửa từ 4, 5 giờ sáng dù 8 giờ tiệm mới mở cửa. Ai cũng sợ đến muộn hết hàng vì tiệm buôn chỉ bán ra một số nhất định. Có khi một món hàng tiết kiệm được mấy trăm Mỹ kim. Khách hàng không tha thiết mua quần áo cho lắm vì những loại hàng này thường được bán hạ giá quanh năm, vào các dịp lễ khác.

Năm nay khách trong thương xá có vẻ đông hơn mọi năm, kẻ ra người vào tấp nập như ngày hội, đông nghẹt trong tiệm cũng như ngoài hành lang. Có thể do các cô cậu sinh viên nghỉ lễ, các bà mẹ cũng được nghỉ nên đi mua sắm làm thương xá

chen chúc người đi lại, vui vẻ rộn ràng. Các tiệm buôn rục rờ ánh đèn và các trang trí xinh đẹp, bắt mắt ...

Khi đi thương xá với các bạn tôi chợt nhớ Lan, người bạn trẻ làm chung một sở với tôi trước kia.

Lan còn ba má đã già và các em ở tỉnh nhỏ quê nhà nên hầu như mỗi năm hay mỗi 2 năm, chị cố gắng thu xếp công việc về thăm ba má và các em. Chị chuẩn bị mua quà từ 5, 7 tháng trước khi về Việt Nam. Lan bảo, con cháu thôn quê thấy thương lắm. Chúng chưa từng thấy chocolate nội địa nói chi là kẹo ngoại quốc nên được thổi kẹo Mỹ chúng ăn nhìn nhìn từng chút một, để dành thưởng thức từ từ. Một cái áo thun ngoại quốc là ngoài ước mơ nên khi có được chúng rất vui. Vì thế dù tốn kém và nặng nề chị cũng ky cốp mua quà khi có giá hạ. Lan cho biết ở Việt Nam, tại các thành phố lớn, nhà cao cửa rộng rất khang trang xinh đẹp nhưng thôn quê vẫn có gia đình gặp hoàn cảnh khó khăn, trẻ con bỏ học sớm vì không có tiền đóng học phí,... Không những mua quà cho em, cháu, Lan còn mua quà cho bạn bè thân thiết đã từng chia sẻ ngọt bùi trong thời kỳ khó khăn, hoạn nạn của những năm sau 1975. Chị kể lần nào chị về cũng phải trả thêm tiền hành lý vì nặng hơn quy định của hãng máy bay. Người chồng tuy thương vợ mang hành lý nặng nề nhưng lâu lâu mới về cùng vợ vì còn phải “đi cày” trả nợ áo cơm.

Gia đình Lan định cư tại Hoa Kỳ muộn màng, theo diện H.O. Lan phải làm lại từ đầu trong khi các bạn cựu tù đi trước đã có đời sống ổn định. Mỗi người mỗi phận, than thở có ích lợi gì. Lan tự an ủi là tuy muộn nhưng được đi phi cơ an toàn trong khi có người vượt biên leo núi, lội rừng chết mất xác vì đói lạnh hay làm mồi cho thú dữ hoặc vùi thân trong biển cả, gặp hải tặc cướp của giết người...

Chồng Lan, sĩ quan VNCH bị tù cải tạo hơn 10 năm, lúc đầu ở tù trong Nam sau chuyển ra miền Bắc. Cưới nhau mấy tháng, Lan có mang thì đổi đời vào tháng Tư, 1975. Chồng bị tù. Lan có chút vốn, tiền bà con mừng đám cưới thì sau 2 đợt đổi tiền, Lan gần như trắng tay. Lương bị điều chỉnh ít đi chỉ đủ chi

tiêu tiện tận trong gia đình. Lan cố gắng dành dụm để khi vào nhà bảo sanh và nuôi chồng bị tù không biết ngày nào về.

Lan thăm chồng lần đầu khi anh còn ở trại cải tạo trong Nam, tuy cũng vất vả nhưng chẳng thấm vào đâu so với lúc thăm anh ở miền Bắc xa xôi. Lúc anh bị chuyển trại ra Bắc, cả nửa năm sau Lan mới được thư cho phép thăm nuôi. Đến phường khóm xin giấy đi đường xong mua vé xe lửa ra Bắc. Mất cả ngày. Đến nơi phải đi xe thồ vào khu vực có trại giam. Nơi đây có mấy gian nhà cất tạm của người làm rừng, trông trước trông sau, gió lùa lồng lộng. Lan và nhóm người đi thăm chồng xin ngụ qua đêm vì đã muộn, quá giờ thăm nuôi.

Hôm sau, đến công trình giấy tờ và chờ cho tới lúc gặp chồng cũng mất 30 phút. Trò chuyện khoảng hơn 3 tiếng là hết giờ... Các bà vợ tù lại cùng nhau lui thủi đón xe thồ ra đường cái, xong lại đón xe ra trạm xe lửa vào Nam.

Có lần dẫn con đi thăm bố, lúc con gái Lan được 6 tuổi, đến nơi cháu bị nóng sốt, Lan lo quá, may có bà bác sĩ cùng đi thăm chồng có mang thuốc theo. Từ đó về sau, khi đi thăm chồng, Lan không dẫn con đi nữa.

Có lần thấy Lan đi thăm nuôi vất vả, anh xã bảo Lan đừng thăm nuôi nữa, hãy theo chị anh đi kinh tế mới và lao động cho tốt (chị anh định cư Hoa Kỳ) nhưng Lan không đành lòng. Phần sợ nguy hiểm nơi biển cả, mưa bão, và hải tặc, phần con còn nhỏ nên quyết định chờ anh ra tù rồi đi cùng. Lan không ngờ anh bị tù lâu như vậy vì lúc đầu cả nhà yên trí anh chỉ đi học tập 3 tháng rồi về. Lúc anh đi tập trung, con còn trong bụng mẹ, nay con học tiểu học vẫn chưa thấy bố...

Về sau, lúc các cựu tù nhân cải tạo rầm rộ xuất ngoại theo chương trình HO, chồng Lan vẫn biệt tăm, lao động “đón tre đẵn gỗ trên ngàn”. Chẳng biết chồng có khỏe hay lại gầy ốm và bệnh tật như lần thăm nuôi năm nào thì làm sao đủ sức đốn cây vác gỗ...

Những việc này đã xảy ra hơn 20 năm nhưng khi nhớ lại Lan vẫn còn hãi hùng như cơn ác mộng. Lan phục mình và các bà vợ tù, đã vượt qua bao khó khăn, cơ cực, và cám dỗ để nuôi con thơ và chờ chồng...

Sau cùng chồng Lan cũng được tha về đoàn tụ vợ con và định cư tại Hoa Kỳ. Hai vợ chồng phải tới lui phường khóm nhiều lần, bỏ tức các giấy tờ như quy định.

Chồng Lan hiền khô, chẳng nhắc nhở những năm tù cực khổ. Lúc vợ chồng Lan đến Mỹ, người bảo trợ tốt bụng cho tạm trú một thời gian, đưa đi làm giấy tờ, tìm trường cho con gái Lan học, đưa chồng Lan thi lấy bằng lái xe,...

Vợ chồng Lan đi làm bán thời gian lúc đầu. Lan học trường cộng đồng trước khi học ngành chuyên môn. Con gái có xe nhà trường đưa đón. Dĩ nhiên cũng có những khó khăn lúc đầu, những trở ngại sinh ngữ, văn hóa,... nhưng so với lúc ở tù thì chẳng nhằm nhò gì. Hai vợ chồng được nhà thờ, các bạn tù đi trước thăm viếng, nâng đỡ tinh thần, và vật chất...

Chồng Lan ra khỏi tù, Lan mừng như trúng số vì có người vợ lặn lội ra Bắc thăm chồng thì chồng đã qua đời một tuần trước đó sau nhiều ngày đau ốm. Đọc hồi ký “**Bức MỘ Chồng**” của chị ấy mà rơi nước mắt. Còn Lan, tuy vợ chồng hơn 10 năm mới được chung sống nhưng chị vẫn cho là may mắn hơn các tù nhân khác còn bị giam giữ trong rừng sâu. Đoàn tụ gia đình là niềm vui nhưng định cư Hoa Kỳ mới thật như người được lên thiên đàng, Lan tâm sự.

Đến Mỹ, không phải xin phép ai khi đi từ tiểu bang này đến tiểu bang khác, khỏi họp tổ dân phố hàng tuần, được ăn uống no đủ, không phải lao động nặng nhọc và bị cái rét khủng khiếp của núi rừng hành hạ. Ban đêm không ai đến xét nhà thành lính và chồng khỏi phải trình diện công an hàng tuần hay hàng tháng. Gia đình Lan được học miễn phí và được trợ cấp cho đến khi có lợi tức nhất định.

Lúc đầu hai vợ chồng dành dụm mua chiếc xe cũ làm phương tiện di chuyển, đưa đón vợ đi làm, con đi học ngoại khóa. Nhờ chăm chỉ và chịu khó, con gái Lan, 13 tuổi, đã nói thạo Anh ngữ, chuyện trò trôi chảy, làm thu ngân viên cho tiệm bán thức ăn nhanh gần nhà những ngày cuối tuần.

Sau thời gian đi học, Lan và chồng đều tốt nghiệp, có việc làm lương tốt. Lan đã mua được nhà, mua xe, mỗi người một chiếc. Lan tham gia các sinh hoạt cộng đồng và lái xe xa lộ

ngon lành. Những ngày nghỉ bà con cần phương tiện di chuyển, 2 vợ chồng sẵn sàng đưa đón các cụ cao niên.

Khi đến Hoa Kỳ ít lâu, Lan sinh thêm cháu gái. Cô bé khỏe mạnh chóng lớn, hoạt bát, là học trò giỏi trong những năm trung học. Thời gian qua nhanh, nay cháu là sinh viên y khoa năm thứ II. Nhìn ảnh 2 vợ chồng Lan tươi cười trong buổi lễ khoác “Áo Trắng” của cháu mà mừng cho Lan và cho cộng đồng người Việt. Nếu con em người tị nạn đều có tương lai tốt đẹp, thành đạt thì quý biết bao nhưng mỗi người cảnh, ai chẳng mong ước có đời sống an lành.

Con gái Lan từ khi còn ở tiểu học đã mơ ước làm bác sĩ. Lan hỏi tại sao? Cô bé trả lời tình queo: “để giúp người: to help people.” Có lẽ cô được mẹ kể lại chị cô suýt chết trong rừng khi thăm bố cô. Cô đã theo đoàn Y Tế thiện nguyện về Việt Nam giúp đồng bào nghèo, bệnh tật từ năm thứ Nhất.

Con gái lớn Lan đã có gia đình. Lan có 2 cháu ngoại khôi ngô, một trong 2 cháu có khiếu về âm nhạc.

Hai vợ chồng Lan không ngại khó khăn, chăm chỉ làm việc, có khi làm thêm giờ phụ trội để đóng tiền trường cho con gái và giúp bà con còn cơ cực nơi quê nhà. Lan và chồng rất vui khi giúp được ai điều gì.

Nay sau hơn 40 năm đời đời, quý vị cựu tù cải tạo và quân nhân phần lớn tuổi đã cao. Ai may mắn định cư ở các nước tự do đều có đời sống ổn định, con cháu đã trưởng thành. Tôi xin chúc sức khỏe quý vị ấy và cầu mong các bạn trẻ trong nước và hải ngoại có nghề nghiệp vững vàng, có kiến thức, có gia đình tốt đẹp, thành công trong mọi việc. Xin vinh danh quý bà vợ tù chịu khó nuôi con, nuôi chồng trong thời kỳ khó khăn. Xin chúc người Việt khắp nơi được an vui hạnh phúc. Xin cảm ơn nước Mỹ, người Mỹ đã giúp người tị nạn có cuộc sống an bình tốt đẹp.

Ngoài trời nắng vẫn đẹp. Nơi sân sau còn chút ít cỏ xanh nhưng cây trụi hết lá. Nhìn nai mẹ ngơ ngác, rụt rè dẫn con tìm thức ăn dù trời lạnh lẽo mà thương các bà mẹ, bà vợ tù cải tạo vô cùng...

Ngọc Hạnh